

K PROBLEMATIKE VYHOTOVOVANIA SÚPISU PRÁC, DRUHOV A MNOŽSTIEV (VÝKAZ VÝMER) Z POHĽADU ICH AUTORIZÁCIE PROSTREDNÍCTVOM AUTORIZOVANÝCH INŽINIEROV

Podľa § 3 ods. 3 písm. b) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona č. 453/2000 Z.z. (ďalej len Vyhláška MŽP SR“) : **K návrhu na vydanie územného rozhodnutia sa prikladajú dokumentácia pre územné rozhodnutie v dvoch vyhotoveniach vypracovaná oprávnenou osobou**; v prípadoch uvedených v § 45 ods. 6 písm. a) zákona postačí dokumentácia vypracovaná osobou s príslušným odborným vzdelaním.

Podľa § 4 Vyhlášky MŽP : **K návrhu na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby sa** podľa miesta, druhu, rozsahu a predpokladaných účinkov stavby **prikladá dokumentácia pre územné rozhodnutie** v dvoch vyhotoveniach, z ktorej textovej a grafickej časti musia byť dostatočne zrejmé najmä:

- a) údaje o súlade návrhu s územnoplánovacou dokumentáciou, ak bola schválená,
- b) urbanistické začlenenie stavby do územia, ktorý pozemok alebo jeho časť má byť určený ako stavebný, navrhované umiestnenie stavby na pozemku s vyznačením jej odstupov od hraníc pozemkov a od susedných stavieb vrátane výškového vyznačenia (spravidla v mierke 1: 500); v prípadoch uvedených v § 3 ods. 2 postačujú podklady podľa odseku 3 písm. a),
- c) architektonické riešenie stavby, jej hmotové členenie, vzhľad a pôdorysné usporiadanie,
- d) údaje o základnom stavebnotechnickom a konštrukčnom riešení stavby vo väzbe na základné požiadavky na stavby,
- e) údaje o požiadavkách stavby na zásobovanie energiami a vodou, odvádzanie odpadových vôd, dopravné napojenie vrátane parkovania, zneškodňovanie odpadov a návrh napojenia stavby na dopravné vybavenie územia a jestvujúce siete a zariadenia technického vybavenia územia,
- f) údaje o prevádzke alebo o výrobe vrátane základných technických parametrov navrhovaných technológií a zariadení; údaje o druhoch, kategóriách a množstve odpadov (okrem komunálnych odpadov), ktoré vzniknú pri prevádzke alebo výrobe, a návrh spôsobu nakladania s nimi,
- g) údaje o vplyve stavby, prevádzky alebo výroby na životné prostredie, zdravie ľudí) a požiaru ochranu vrátane návrhu opatrení na odstránenie alebo minimalizáciu negatívnych účinkov a návrh na zriadenie ochranného pásma,
- h) dotknuté ochranné pásma alebo chránené územia, dotknuté pamiatkové rezervácie alebo pamiatkové zóny,
- i) návrh ochrany stavby pred škodlivými vplyvmi a účinkami vrátane údajov o vhodnosti geologických, inžinierskogeologických a hydrogeologických pomerov v území, vrátane údajov o vhodnosti z hľadiska požiadaviek na obmedzenie ožiarenia z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov,
- j) údaje o požiadavkách na stavbu z hľadiska civilnej ochrany,
- k) úpravy nezastavaných plôch pozemku a plôch, ktoré budú zazelenené,
- l) rozsah a usporiadanie staveniska.

Súčasťou povinne predkladanej dokumentácie k návrhu na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby podľa vyššie uvedeného nie je „výkaz výmer“ a „rozpočet“.

Podľa § 8 ods. 2 písm. b) Vyhlášky MŽP SR: **K žiadosti o stavebné povolenie sa prikladá projektová dokumentácia stavby (projekt stavby) vypracovaná oprávnenou osobou** v trochvyhotoveniach; ak ide o stavby podľa § 45 ods. 6 písm. a) zákona, postačí dokumentácia vypracovaná osobou s príslušným odborným vzdelaním.

Podľa § 9 ods. 1 Vyhlášky MŽP SR: **Projektová dokumentácia stavby (projekt stavby), ktorá sa predkladá k stavebnému konaniu, obsahuje** podľa druhu a účelu stavby najmä:

- a) sprievodnú správu s údajmi, ktoré dopĺňajú základné údaje o stavbe uvedené v žiadosti o stavebné povolenie, s informáciami o dodržaní podmienok rozhodnutia o umiestnení stavby, ak bolo vydané, alebo o dodržaní podmienok schváleného územného plánu zóny, ak sa územné rozhodnutie nevyžaduje, s informáciami o výsledku vykonaných prieskumov a meraní,
- b) súhrnnú technickú správu, z ktorej musia byť dostatočne zrejmé
 1. navrhované urbanistické, architektonické a stavebnotechnické riešenie stavby, jej konštrukčných častí a použitie vhodných stavebných výrobkov vo väzbe na splnenie základných požiadaviek na stavby (§ 43d zákona) a dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu vrátane všeobecných technických požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu,
 2. požiaro-bezpečnostné riešenie podľa osobitných predpisov,
 3. nároky na zásobovanie energiami a vodou, odvádzanie odpadových vôd, dopravu (vrátane parkovania), zneškodňovanie odpadov a riešenie napojenia stavby na jestvujúce siete a zariadenia technického vybavenia,
 4. údaje o nadzemných a podzemných stavbách na stavebnom pozemku (vrátane sietí a zariadení technického vybavenia) a o jestvujúcich ochranných pásmach,
 5. pri stavbách s prevádzkovým, výrobným alebo technickým zariadením údaje o tomto zariadení, o koncepcii skladovania, riešení vnútornej dopravy a plôch pre obsluhu, údržbu a opravy a nároky na vykonanie skúšobnej prevádzky po dokončení stavby,
 6. údaje o splnení podmienok určených dotknutými orgánmi štátnej správy, ak boli obstarané pred podaním žiadosti,
 7. usporiadanie staveniska a opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak ide o uskutočňovanie stavebných prác za mimoriadnych podmienok,
 8. spôsob zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení pri výstavbe aj pri budúcej prevádzke,
- c) celkovú situáciu stavby (zastavovací plán) v mierke spravidla 1:200 až 1:500 s vyznačením
 1. hraníc pozemkov a ich parcelných čísel podľa katastra nehnuteľností vrátane susedných pozemkov a jestvujúcich stavieb na nich,
 2. podzemných sietí a zariadení technického vybavenia,
 3. návrhu prípojok na dopravné a technické vybavenie územia,
 4. ochranných pásem; ak ide o líniovú stavbu, zakreslenie jej trasy v mapovom podklade v mierke 1:10 000 alebo 1:50 000; ďalšie výkresy podľa účelu a zložitosti stavby,
- d) vytyčovací výkresy alebo potrebné geometrické parametre vyznačené v zastavovacom pláne jednoduchých stavieb,
- e) stavebné výkresy stavby, z ktorých je zrejmý doterajší a navrhovaný stav, predovšetkým pôdorysy, rezy a pohľady (v mierke spravidla 1:100) obsahujúce jednotlivé druhy konštrukcií

- a častí stavby (napr. základy, nosné konštrukcie, schodišťa, obvodový plášť, strešné konštrukcie, komíny), polohové a výškové usporiadanie stavby a všetkých jej priestorov s presným vyznačením funkčného určenia, schematické vyznačenie vnútorných rozvodov a inštalácií (napr. zdravotníckej vrátane požiarneho vodovodu, silnoprúdové, slaboprúdové, plynové, teplovodné), technické zariadenia (napr. kotolne a výťahy), úpravy a riešenia predpísané na osobitné zabezpečenie stavieb z hľadiska civilnej ochrany,⁸⁾ požiarnej ochrany⁴⁾ a z hľadiska splnenia základných požiadaviek na stavby,
- f) statické posúdenie stavby, ktoré preukazuje mechanickú odolnosť a stabilitu nosnej konštrukcie,
 - g) návrh úprav okolia stavby (exteriéru) a návrh ochrany zelene počas uskutočňovania stavby,
 - h) ak ide o stavby s prevádzkovým, výrobným alebo technickým zariadením, stavebné výkresy, ktoré obsahujú priestorové umiestnenie strojov a zariadení vrátane riešenia vnútorných komunikácií,
 - i) ak ide o stavby s osobitnými nárokmi na uskutočňovanie, projekt organizácie výstavby, ak nepostačujú údaje uvedené v súhrnnej technickej správe.

Súčasťou povinnej predkladanej dokumentácie k žiadosti o vydanie stavebného povolenia podľa vyššie uvedeného nie je „výkaz výmer“ a „rozpočet“.

Zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 138/1992 Zb.“) **taxatívne stanovuje rozsah oprávnenia na výkon činnosti oprávnených osôb – autorizovaných inžinierov.**

Zákon č. 138/1992 Zb. **neurčuje pre spracovanie výkazu výmer a rozpočtu kategóriu autorizácie a teda nepodlieha povinnosti autorizácie autorizovanou pečiatkou a podpisom autorizovaného inžiniera.**

Z hľadiska projektovej dokumentácie (výkresy overené v stavebnom konaní) vyplýva, že technické špecifikácie sú nadradené výkresom a tie sú nadradené formulárom, medzi ktoré patrí aj orientačný výkaz výmer, resp. po jeho ocenení orientačný rozpočet. Formuláre orientačných výkazov výmer tvoria základňu pre stanovenie orientačnej ceny stavby podľa projektovej dokumentácie ako jednotného porovnávacieho kritéria.

Oprávnená osoba, v danom prípade autorizovaný inžinier nie je v zmysle legislatívy platnej na území Slovenskej republiky povinný vyhotovený výkaz výmer, rozpočet a tieto autorizovať autorizovanou pečiatkou a podpisom.

Podľa § 8 zákona č. 138/1992 Zb. : Architekt alebo inžinier odmietne poskytnúť služby, ak pokyny objednávateľa sú v rozpore so zákonom, s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, s predpismi komory alebo so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, stavebným povolením alebo so slovenskou technickou normou, alebo sú technicky neuskutočniteľné alebo ich vykonanie by ohrozilo životy alebo zdravie občanov alebo dobré mravy a objednávateľ napriek upozorneniu trvá na ich splnení, alebo ak presahujú oprávnenie podľa autorizačného osvedčenia.

Overovanie výkazov výmer (rozpočtov) pečiatkou AI presahuje oprávnenie podľa autorizačného osvedčenia.

SKSI vo svojej dlhoročnom pôsobení nikdy nevykonala preskúšanie ani nevydala žiadne oprávnenie (pečiatku) pre niektorého z členov na overovanie výkazov výmer (rozpočtov).

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 138/1992 Zb. : Architekti a inžinieri zodpovedajú za škodu, ktorú spôsobili v súvislosti s vykonávaním svojej činnosti. Zodpovedajú aj za škodu, ktorú spôsobili osoby, ktoré konali v ich mene ako ich zamestnanci alebo zástupcovia na základe plnomocenstva.

Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 138/1992 Zb: Architekt a inžinier uzavrie do desať dní po zápise do zoznamu zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom jeho činnosti a činnosti jeho zamestnancov. Uzavretie zmluvy oznámi komore.

V praxi vo veľkej miere dochádza k zámene významu pojmov chyba výkazu výmer, chyba rozpočtu a vada projektu vo vzťahu ku vzniku náhrady za spôsobenú škodu.

Akákolvek chyba výkazu výmer, chyba rozpočtu nie je podľa právnych výkladov považovaná za vadu projektu, z ktorej je možné vyvodzovať vznik škodovej udalosti v súvislosti s výkonom činnosti stavebného inžiniera. Chyba výkazu výmer, chyba rozpočtu, v zmysle ktorej si tretia strana uplatňuje peňažný nárok nepredstavuje majetkovú ujmu a je z poistenia zodpovednosti za škodu podľa § 12 ods. 2 zákona č. 138/1992 Zb. vyňatá.

Pre prípad inej zmluvne dohodnutej zodpovednosti (napr. zmluvná pokuta) stavebného inžiniera za chybu výkazu výmer, rozpočtu, avšak nevyplývajúcej pre stavebného inžiniera z platných právnych predpisov (!), sa stavebnému inžinierovi odporúča uzavrieť jednorazové poistenie nad rozsah poistenia, ktoré má uzatvorené podľa § 12 ods. 2 zákona č. 138/1992 Zb.

Vzhľadom na uvedené sa v zmluvných vzťahoch odporúča pri slovných spojeniach výkaz výmer, rozpočet uvádzať označenie „orientačný“ (napr. pre účely tejto zmluvy sa za výkaz výmer a rozpočet považujú: orientačný súpis prác, množstiev, druhov materiálov a orientačné ocenenie alebo; tento dokument obsahuje individuálne stanovené položky a jednotkové ceny orientačného výkazu výmer a orientačného rozpočtu, ktoré sú podkladom pre stanovenie odhadovanej ceny diela v rozsahu projektovej dokumentácie.)

Rovnako sa tak odporúča nepreberať v zmluvných vzťahoch záväzky za vznik prípadnej škody v prípade chýb v orientačnom výkaze výmer, rozpočte ako vád projektu (napr. zhotoviteľ nezodpovedá za prípadné chyby uvedené vo výkaze výmer alebo v rozpočte; uvedené položky alebo jednotkové ceny majú orientačný charakter), pokiaľ nie je v zmluvnom vzťahu stanovená/ý (i) metodika tvorby výkazu výmer, (ii) zdroj jednotkových cien pre oceňovanie, (iii) definícia chyby výkazu výmer, (iv) výška hmotnej zodpovednosti a (v) povinnosť poistenia na zmluvnú výšku hmotnej zodpovednosti.

Poznámka:

Všeobecne formulovanú povinnosť úhrady zmluvnej pokuty alebo inej formy peňažného nároku zmluvným spracovateľom PD ako dôsledok chýb vo výkaze výmer (rozpočte) je prakticky nemožné poistiť. Aj pri relatívne malých stavbách sa môže chyba vo výkaze výmer (rozpočte) teoreticky vyčíslieť aj na násobok hodnoty stavby čo zároveň predstavuje rádové násobky hodnoty PD stavby.